

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Iure Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De Præbendis & dignitatibus. Consilium CCXXV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98691)

plumbatam bullam: qua nunc expedita ex defectu probationis conflurgens impedimentum cessare debet; † appellatorij enim iudicij natura est, ut non probata prius probari patiatur, l. rer. hanc C. De temp. appellat.

De Præbendis & dignitatibus.

S V M M A R I U M.

Prioritas in beneficio.

1. Aliud est facere, aliud promissio de faciendo.
2. Promissio de beneficio conferendo quid operetur.
3. Qui prior est in possessione beneficii, non est potior eo qui prior titulum adeptus est.
4. Patronus ecclesiasticus in præsentando variare non potest.

CONSILIUM CCXXV.

DIFFICULTATEM nullam habet beneficiæ causa, quæ coram Venerabili D. Officiali Namurensi acta est inter Dominum Guilielmum Boxij impetrantem, & Henricum Paludanum Reum, de & super Capellania ad Altare S. Ioannis Baptiste in Parochiali Ecclesia montis S. Andrea: nam cum uterque juris sit, quod quisque prætendit, eundem habeat auctorem, Pastorem scilicet Parochialis Ecclesiæ; & uterque ex eodem vacationis modo egat, ex morte videlicet Antonij Bourume novissimi dicti Altaris Rectoris, testat hoc solum in questione, uter ex tempore in obtenta collatione seu provisione sit prior & sic etiam potior: hoc enim ut & in alijs ferè rebus ita obtinet in beneficiis, ut qui tempore prior est iure quoque sit potior, c. duobus c. tibi qui. De rescrip. lib. 6. Contendit autem Opponens se esse priorem; quod tamen nullo instrumento aut documento probat, sed testimonio duorum testium id asserere conatur. Cæterum neuter horum est, qui dicat, Dominum Pastorem Henrico de Palude contulisse; sed hoc tantum dicunt, quod Dominus Pastor dixerit, quod hoc beneficium numquam poneret extra manum suam, nisi providisset D. Henrico pro eo supplicanti; & alter illorum Pastorem dixisse, quod postquam certior factus esset de morte D. Antonij, non conferret alij quam dicto Opponenti, donec locutus esset avunculo suo. Quod sanè adhuc longè minus est, quam quod Opponens suum jus articulando allegavit, quod D. Pastor addidisset coram testibus fide dignis, ubi de morte D. Antonij ipsi constaret accertus esset, se nemini alteri de dicto beneficio quam Opponenti provisurum. Plurimum enim interest inter simplex dictum (de quo testis deponere videtur) & inter promissum: hoc enim, non item illud, in debitum cadit, l. Scendum §. dictum De pedit. edito. Sed est ita ut Opponens proposuit testes prædicti testificati essent, D. Pastorem formaliter promississe, quod Opponenti de hoc beneficio provide-ret, nihilo iustior esset causa seu titulus Opponentis: quippe magna est differentia inter promissionem de providendo seu conferendo vel præsentando; & inter collationem, provisionem, ac præsentationem. † Ut generaliter aliud est aliquid dare vel facere, aliud promissio de eo dando & faciendo: & in specie Conf. Wamelf. Tom. I.

aliud vendere, aliud promissio de vendendo, aliud tradere, aliud promissio de tradendo: & in proposito aliud conferre, præsentare ac providere; aliud promissio vel addictio de aliquo horum faciendo: prout hæc & his similia admodum multa coacervavit Andreas Tiraquellus, de retract. convent. ad fin. tit. nu. 14. cum seq. usque ad §. 2. Nan. ex facto vel datione statim jus acquiritur circa id, quod sit aut datur, non etiam ex horum 2 promissione, quæ personalem tantum obligationem parit, ad hoc, ut qui promissit faciat aut det, & interea in re nihil juris acquiritur. † Ita ut in subiecto casu pro proviso haberi non debeat, cui tantum facta est promissio de providendo, Tiraquell. d. loco nu. 45. per l. qui se dicit De iudic. cum talis promissio nihil juris constituat in re vel ad rem; sed ad summum inducat dumtaxat obligationem ad interesse aduersus eum, qui in talibus, quibus potest de futuro beneficium vacaturum vel vacans promitti, huiusmodi promissionem non facit nec adimplet; & ita quidem hoc casu, qui promissit dare seu conferre beneficium, non possit præcisè cogi ad factum, hoc est ad conferendum seu providendum, sed tantum ad interesse, quanti scilicet ejus, cui promissio facta est interest, quod promissio non habeat effectum; ut eleganter dixit Panormitanus, in c. Accedens nu. 4. de concess. præben. Unde promissio ista non ligat manus promittentis, quin si velit possit alteri beneficium vacans conferre, saltem quamdiu illud non contulit ei, cui promissit. Indequè est quod dum is, qui ordinaria potestatem conferendi habet, ex mandato superioris tenetur alicui conferre aliquod beneficium, & mandato non est inserta clausula irritans, si in contrarium faciat, valeat alteri contra mandatum facta collatio, c. si sibi De concess. præben. lib. 6. c. dilectus 3. De præben. Et hoc est quod scribit Ioannes Monachi, in c. De testanda nu. 2. de concess. præben. lib. 6. quod quamvis huiusmodi promissio teneat & in debitum cadat; non tamen per hoc affectum sit ipsum beneficium, quin si alij conf. ratur teneat ipsa collatio. † Et quamvis communiter tradatur, quod in beneficijs non habeat locum regula juris civilis, quod re duobus vendita vel promissa potior sit, cui primum tradita est, seu qui prior ad rei possessionem pervenit; non is, cui prius promittitur, l. Quoties C. De rei vindicat. ita quod in beneficijs prior in possessione, non præferatur illi, qui anterior est in collatione seu præsentatione vel promissione, l. as. in d. l. Quoties nu. 12. id tamen dicto Opponenti accommodari non potest, qui nullam umquam habuit collationem, provisionem, vel præsentationem, per quas jus in re seu ad rem acquiritur; sed tantum ad summum nudam verbalem promissionem, quæ rem non afficit, nec ad illam aliquid juris tribuit. Et sic dictus Opponens ex hac præsentata promissione nihil aliud potest prætere, quam ut Dominus Pastor ei vel interesse non servatæ fidei promissionis præstet, Panor. in d. c. Accedens nu. 4. vel aliàs cum occasio sese offeret de beneficio sibi provideat, d. c. Accedens, gloss. ult. in d. cap. dilectus: nam aduersus Imperantem, aut ad hoc controversum beneficium nihil omnino juris, nullamque actionem habet. † Ita, ut cum Dominus

minus Impetrans à Domino Pastore prior obtinuerit literas præsentationis, & super illis literas proclamatorias, & per hoc ipsi sit acquisitum irrevocabile jus ad hoc beneficium etiam ante institutionem; Pastori variare non licuerit, cum patronus sit Ecclesiasticus, ut expresso jure constitutum est, in c. Cum autem & c. Pastoralis De iure patron. aperte deprehenditur Impetrantem in præsentatione esse priorem, imò solum: comparatio enim prioris & posterioris ex simili facto alterius desumitur, l. Qui duos post princ. De reb. dubijs; quia scilicet non invenitur dictum Opponentem habere aliquam collationem, provisionem, vel præsentationem: imò ne hoc quidem, quod sit beneficii capax, quia de ejus clericatura nihil omnino constat, sine qua beneficium Ecclesiasticum obtineri non potest, c. Cum adeo De re script. c. Ex literis De ransact. Proinde ex solo hoc capite obtinere debet Impetrans, quod solus habeat præsentationem à vero Collatore; & promissio, quam Opponens præterdit, titulum non præbeat: ideoque ad nudam ejus, quam præterdit promissionem, non possit accommodari aliqua Canonica institutio. Cum alioqui si res postulare multa possent proferri pro demonstratione, quod hujusmodi asserta promissio obligationem nullam contineat: sed non de re revimus superflua deductioni insistere; cum extra omnem dubitationem sit causa Domini Impetrantis.

De Præbendis & dignitatibus.

S V M M A R I U M.

Valoris expressio.

1. Titulus coloratus requiritur in possessorio iudicio beneficii.
2. Valoris falsa expressio vitiat.
3. Regula Cancellaria de valore exprimendo pertinet etiam ad collationes, quas faciunt Legati sedis Apostolicæ.
4. Consuetudo contra Sedem Apostolicam non valet.
5. Quæcumque beneficia Regni Franciæ impet. antur sub valore 24. ducatorum.
6. Regula Cancellariæ ubique locum habent.

CONSILIUM CCXXVI.

I V R I S effectum habere non potest provisio de præbenda sive vicaria animarum Ecclesiæ S. Petri Traiectensis per Reverendissimum Dominum Hieronymum Bononiensem Sedis Apostolicæ Legatum facta Arnoldo Loetz; & ne quidem tantum tribuere, ut ad colorati tituli acquisitionem ei prodesse possit: * quia cum omnis possessio beneficii Ecclesiastici sine præcedente probabili seu colorato titulo sit ipso jure nulla, c. Beneficium de reg. iur. lib. 6. & ad obtinendum in iudicio possessorio non prodest, consequens est, ut dicamus in causa retinendæ possessionis seu manutentionis, quæ inter dictum M. Arnoldum & Theodoricum Veldingen in Concilio provinciali Traiectensi indecisa pendet, provisionem Apostolicam nisi omnino facere ad victoriam dicto M. Arnoldo parandam. * Idque unica & judicabili ratione; quod scilicet ad suggestionem Arnoldi, expresso dicti beneficii falso & longè minor, quàm revera est valore, viginti quatuor

scilicet ducatorum, facta sit dicta provisio. Veri enim valoris suppressio, & falsi expressio facit, ut gratia impetrationis, seu provisionis sit ipso jure nulla, gloss. in Clem. de præben. Felin. c. Ad aures in 2. conclus. & ibi d. Decius in 3. conclus. De re script. Rota decis. 336. alias 47. nota secundum opinionem De re script. in antiq. Steph. Bertrand. consil. 111. Etiam si verum esset vol. 1. parte 1. Quemadmodum etiam specialibus & perpetuis singulorum Pontificum regulis Cancellariæ, in altera assumptionis cujusque editis sæpè cavetur & ordinatur, ut falsi valoris expressione interveniente, omnes gratiæ super beneficiis sint ipso jure nullæ, Lud. Gomes ad reg. cancell. tit. de valore exprim. in princ. Quod dubitationem non habet, cum Bullæ non sit inserta clausula, pro expressis habentes, vel beneficium motu proprio non confertur, Rebuff. in praxi benef. tit. declaratio nove provisionis in verb. eorumque fraudum; quorum neutrum in provisione prædicta deprehenditur.

† Quæ quidem regula etiam tantum videatur pertinere ad gratias Apostolicas, hoc est Papales; ex ratione tamè perinde pertinet ad eas, quæ per Sedis Apostolicæ Legatos factæ sunt, ut multis & elegantibus rationibus deduxit, & in Rotæ Auditorio pronuntiatum fuisse scripsit Lud. Gomesius, regularum Cancellariæ Apostolicæ exactissimus Interpres, ad d. reg. de valore exprimen. quest. 2.

Neque ad rem facit, quod Pragmatici quidam existiment sub taxa viginti quatuor ducatorum impetrari posse quæcumque & cujusunque valoris beneficia: nam id nullo jure cautum invenitur; sed ex adverso, ut diximus, verus valor exprimendus est, quia falso expressus vitio nullitatis gratia ipsam afficit: & è diverso aliud vel contrarium consuetudine receptum esse nec allegaverit nec probaverit præfatus Arnoldus, ideoque nullus illius usus in hac causa esse possit, c. 1. de consue. lib. 6. l. In bello §. facta De capt. & possim. rever.

Cum alioqui & de eo dubitari posset, num ejus generis consuetudo recipienda esset, quæ Romanæ Ecclesiæ gravamen inferret adversus Pontificum regulas toties renovatas; cum vix sit ut triginta vel quadraginta, & ne quidem centum annorum spatium (quod requiritur in præscriptione adversus Romanam Ecclesiam, in Auth. v. Romana Eccl. cent. annor. gaud. præscrip.) ac hujusmodi consuetudinem stabilendam sufficere videatur, c. 1. de consue. t. Causa erroris, cur scilicet id plerique existiment sub expressione valoris viginti quatuor ducatorum quæcumque beneficia impetrari posse est, quod in Regno Franciæ id receptum sit consuetudine seu potius autoritate Regis, paulò liberius in quibusdam adversus Pontificias constitutiones agentis, & annatarum solutionem in Regno suo prohibentis; sic ut expressio viginti quatuor ducatorum formalis tantum sit pro observatione styli signaturæ Apostolicæ retenta, Petrus Rebuffus in praxi benef. tit. Tertia pars signat. in verb. Nec non verus valor. At cum in Episcopatu isto Traiectensi nihil tale sit receptum, sed in beneficiis causis dispositio juris communis & auctoritas Sedis Apostolicæ observetur; † & regulæ Cancellariæ ubique locum habeant, nisi ubi via facti excluduntur, Lat. Lud. Comes. ad proximam regul. Cancell. quest. 2. dicendum est, expressio-

nem